

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Inventering av bohuslind vid Ekenäs på Sydkoster

Inventering av bohuslind vid Ekenäs på Sydkoster

Text och foto: Tore Mattsson & Olle Molander, OM's Naturtjänst

Omslagsbild: Den gamla bohuslinden vid Ekenäs höjer sig över den omgivande slyskogen, som innehåller ett stort antal lindsmåplantor av blandad artsammansättning.

Innehållsförteckning

Uppdraget.....	sid 3
Sammanfattning.....	sid 4
Utförande.....	sid 5
Allmänt.....	sid 6
Lindar.....	sid.6
Karaktärer.....	sid 6
Bestämningsproblematik.....	sid 8
Resultat.....	sid 10
Referenser.....	sid 13

Uppdraget

På uppdrag av Länsstyrelsen har en inventering av lindar utförts i det närmaste området kring den gamla bohuslinden vid Ekenäs på Sydkoster. Inventeringen har gjorts inom en radie av ca 50 m från bohuslinden med undantag för den tomtmark som finns inom detta område (se bild sid. 10). Eftersom det även finns en stor skogslind i området kan där förekomma småplantor av båda arterna samt av hybriderna mellan dem.

Syftet med inventeringen har varit att om möjligt identifiera små bohuslindor i slyuppslagen för att dessa ska kunna sparas vid en röjning av området.

De småträd som identifierats som möjliga bohuslindor har märkts upp.

Inventeringen och rapporten är gjord av biologerna Tore Mattsson och Olle Molander.

Sammanfattning

En inventering av unga lindar i anslutning till den gamla naturminnesskyddade bohuslinden vid Ekenäs på Sydkoster gjordes i juni 2014.

Det aktuella området hyser en blandning av bohuslind, skogslind och hybriden mellan dessa.

Ett 40-tal plantor och en trädformad lind hittades som uppvisar bladkaraktärer, som tyder på att det kan röra sig om arten bohuslind. Dessa har märkts ut med etiketter/snitslar. För att göra en helt säker artbestämning krävs att märkta exemplar tillåts nå en sådan ålder att de utvecklar blomställningar.

Utförande

Fältarbetet utfördes 18 juni 2014.

De två stora träden inom området, en bohuslind och en skogslind, hade då välutvecklade blad och blomställningar av arttypisk form. De koordinatsattes med GPS, vilket även gjordes med övriga trädformade mindre lindar inom området. De senare, som växer skuggigt under de stora lindarna och andra lövträd i området, saknade samtliga blomställningar, men artbestämdes preliminärt med hjälp av bladkaraktärer.

Därefter granskades samtliga småplantor av lind inom området. De artbestämdes preliminärt med hjälp av bladkaraktärer och de exemplar som bedömdes som eventuella bohuslindar märktes upp med blå snitsel och/eller märklappar. De prickades också in på en karta för att få en bild av var inom området de förekommer.

Allmänt

Lindar

Två lindarter är inhemska i Sverige: skogslind (*Tilia cordata*) och bohuslind (*Tilia platyphyllos*). Den senare är en av landets allra sällsyntaste växter med endast fem nutida förekomster som anses spontana. Dessa ligger på Syd-Koster (1) och Norra Öddö (3) utanför Strömstad samt Ölmevalla i norra Halland (1). Dessutom finns ett antal förekomster av kvarstående planterade träd och träd som uppkommit genom rotskottbildning och eventuellt frögroning från planterade träd.

Där skogslind och bohuslind växer i närheten av varandra kan hybriden parklind (*Tilia x europaea*) uppstå. På ett fåtal naturliga växtplatser finns gamla parklindar i lövskogsmiljö tillsammans med skogslind, vilket tyder på att där tidigare också vuxit bohuslind.

Bohuslind finns idag även sällsynt på de danska öarna samt mer frekvent i de centrala och södra delarna av Europa (inklusive Brittiska öarna) och västra Asien. De fåtaliga spontana svenska förekomsterna anses vara en relik från varmare tider, då arten enligt pollenfynd haft en större utbredning i Västsverige.

Karaktärer

	BOHUSLIND	SKOGLIND	PARKLIND
Bladstorlek	6-15 cm	3-7 cm	6-10 cm
Bladkant/spets	skarpt sågtandade		nedåtriktad spets
Bladbas	mkt snett hjärtlik	regelb. hjärtlik	lite sned
Blad - behåring	mjukt håriga, finhåriga på ovansidan	kala	kala
Bladfärg	grön undersida	blågrön undersida	blekgrön undersida
Tofsar i nervvinklar	vita	rödbruna	vita
Tvärnerver	tydliga	otydliga	ganska tydliga
Bladskäft	kortare, finhåriga	längre, kala	kala
Blomknippen	håriga, nedåtriktade	upprätta	nedåtriktade
Antal blommor i knippena	2 till 4	4 till 10	4 till 10
Nötter	10 mm, trähårda med 5 höga åsar	6-7 mm, sköra, nästan släta	ca 8 mm, hårt skal med låga åsar

Skogslind. Kala blad och bladskäft

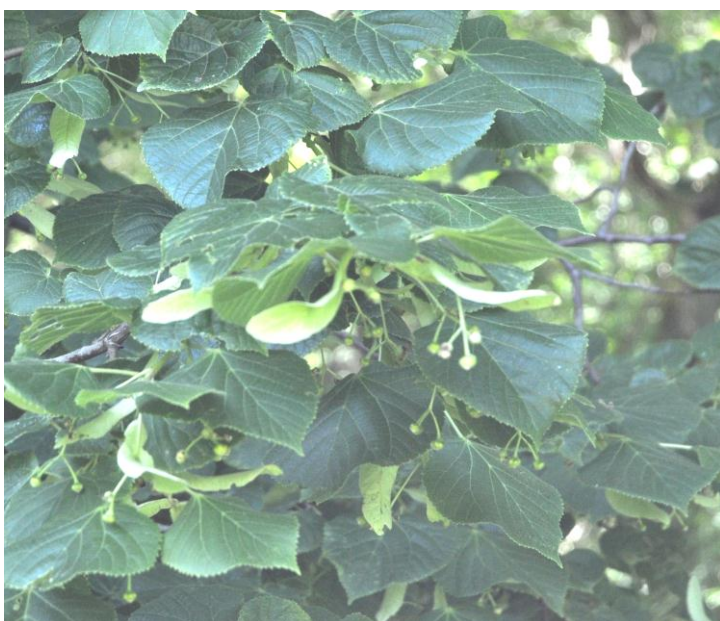
Skogslind. Gulbruna hårtöfsar i undersidans nervvinklar.

Bohuslind. Håriga blad och bladskäft.

Bohuslind. Tydligt markerade tvärnerv.

Bohuslind. Hängande blomställning

Bestämningsproblematik

De karaktärer som anges i bestämningslitteratur och sammanfattas i tabellen på sid. 6 gäller för skott som vuxit exponerat i trädets krona och har blommor eller frukter. Skott från småplantor eller grenar som vuxit i skugga i trädets nedre del kan vara

avvikande eller varierande och sådana exemplar anses därför svåra eller rentav omöjliga att artbestämma.

På Ekenäs-lokalen är det endast den stora bohuslinden och den stora skogslinden som nått sådan storlek att de blommar. Av detta följer att det aktuella uppdraget, som ju gällde att artbestämma alla småplantor av lind som vuxit upp i närheten av de två föräldraträden, inte kan ge ett säkert svar på arttillhörigheten hos småträden.

De enda karaktärer vi kunnat använda är bladkaraktärer hos småplantorna. Att skilja ut typiska skogslindar tycker vi går bra genom deras avsaknad av hårighet förutom i nervvinklarna. De flesta smålindarna på lokalen har dock en mer eller mindre välutvecklad hårighet på bladskaft och blad. De exemplar som är rejält håriga både på bladskaft, bladnerv, bladens under- och översida och dessutom har tydligt markerade tvärnerv på bladen har vi märkt upp som bohuslindar. Framtiden får sedan visa om alla dessa träd verkligen är bohuslindar.

Resultat

Efter en tidigare röjning i området täcks den södra, solbelysta delen av en tät slyvegetation. Bland övriga småträd av olika lövträd finns en mängd smålindor. Ett drygt 40-tal av dessa visar karaktärer som tyder på att de möjligen är rena bohuslindor, se dock resonemanget under rubriken Bestämningsproblematik ovan. Samtliga dessa växer i den södra delen av området som är inramat med blå färg på kartan. Vi har märkt upp dessa möjliga bohuslindor med blå snitsel och/eller vit fastknuten markeringslapp.

Övriga smålindor i området har vi bedömt som park- eller skogslindor. Dessa har vi inte märkt ut.

Flera av de möjliga bohuslindarna är flerstammiga och har växt upp som stubbskott efter den tidigare röjningen. Dessa kan med fördel gallras så att ett eller två skott per stubbe lämnas och får möjlighet att utvecklas till träd.

Självklart kan inte alla märkta träd få stå kvar för framtida utveckling, men i ett initialskede bör de sparas . Med tiden blir det lättare att avgöra deras arttillhörighet och om det visar sig att vissa av dem är park- eller skogslindar kan de tas bort då.

En gren från den stora bohuslinden har rotat sig. Den lilla planta som växt upp från denna rotning är viktig att spara, då ju denna säkert är en bohuslind. Om möjligt bör fler grenar från det stora trädet böjas ner och täckas med jord så att fler ”säkra” små bohuslindor kan etablera sig.

Gren från moderträdet som rotat sig

De trädformiga lindar som förekommer inom undersökningsområdet har mätts in med GPS och redovisas nedan med koordinater enligt RT 90. Inte heller dessa (förutom de två stora blommande träden) kan artbestämmas säkert, då de ännu inte blommar, och då ju blomställning/fruktkaraktärerna är de viktigaste för en säker artbestämning.

Ett av dessa träd tycks vara en bohuslind. Denna har liksom småträden av bohuslind försetts med blå snitsel och vit märklapp

Art	N-koord.	O-koord.	Noggrannhet	Brösthöjdsdiam.	Anm.
Bohuslind	6540095	1225625	4 m		moderträd
Skogslind	6540100	1225615	3 m	48 cm	moderträd
Bohuslind	6540122	1225603	4 m	9 cm	
Parklind	6540135	1225627	5 m	15 cm	
Parklind	6540100	1225621	3 m	19 cm	
Parklind	6540102	1225624	3 m	14 cm	
Parklind	6540105	1225625	3 m	22 cm	
Skogslind	6540105	1225623	3 m	37 cm	
Skogslind	6540106	1225625	4 m	34 cm	dubbelstammig
Parklind	6540109	1225626	4 m	38 cm	
Parklind	6540100	1225627	3 m	22 cm	
Parklind	6540096	1225647	3 m		mångstammig
Parklind	6540090	1225639	3 m	6 cm	

Moderträdet av bohuslind vid Ekenäs.

Referenser

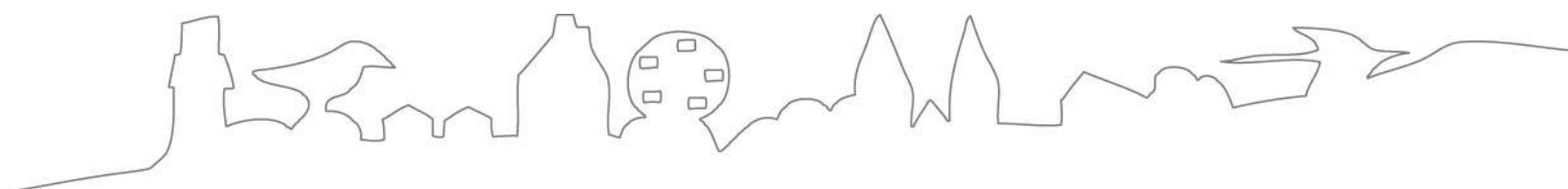
Blomgren, E., Falk, E. & Herloff, B. (red.) 2011. Bohusläns Flora.

Mossberg, B., Stenberg, L. 2003. Den nya nordiska floran. Wahlström & Widstrand.

Nilsson, Ö. 1984. Rev. Ljungstrand, E. 1998. Artfaktablad Bohuslind. ArtDatabanken, SLU.

Rich, T.C.G & Jermy, C. 1998. Plant Crib 1998. Botanical Society of the British Isles. London.

Stace, C. 1997. New Flora of the British Isles. Cambridge University Press.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN